

Onderwerp Visie voor Beleidsplan Schoon	
Nummer	2019/327372
Portefeuillehouder	Snoek, M.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	BBOR
Auteur	Starreveld, D.
Telefoonnummer	023-5114187
Email	dstarreveld@haarlem.nl
Kernvragen aan de commissie	Het college van B&W wil een grondige integrale aanpak van het zwerfafval met als doel een structureel schone(re) stad. Om dit te bereiken wordt een Beleidsplan Schoon opgesteld (met alle aspecten van reiniging) dat ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. In dit beleidsplan worden de visie, het kader, de doelen en het benodigde geld (het WAAROM en WAT) voor 2019-2023 uitgewerkt. Vooruitlopend hierop is een Visie Schoon (bijlage 1) opgesteld. Het realiseren van het nieuwe beleid zal met het herprioriteren van bestaande financiële middelen moeten plaatsvinden, omdat er geen extra geld beschikbaar is. Begin vorig jaar (2018) is een inventarisatie uitgevoerd naar de werkwijze aanpak zwerfafval. Het verslag van deze inventarisatie is in een tweetal workshops met betrokkenen uitgewerkt in een aantal <i>quick wins</i> die vervolgens zijn gerealiseerd. Met de notitie Aanpak zwerfafval 2018 (bijlage 2) wordt het college en de raad geïnformeerd over deze activiteiten en de hiermee bereikte resultaten. Op basis van deze activiteiten en resultaten is mede de Visie Schoon opgesteld. Het college vraagt de commissie om zich uit te spreken over de volgende vragen: Kernvraag 1: Wil de commissie prestatiemeting op basis van schoonbeleving in de Visie Schoon? In de Visie Schoon wordt ruimte gegeven om eventueel aanvullende thema's toe te voegen aan de Visie Schoon. Kernvraag 2: Wil de commissie een thema toevoegen aan de Visie Schoon?
Behandelveorstel voor de commissie	Het college stuurt de opinienota ter bespreking naar de commissie Beheer. Met de antwoorden van de commissie op de kernvragen wordt de Visie Schoon bijgesteld. Met de Visie Schoon wordt de richting aangegeven op basis waarvan een Beleidsplan Schoon zal worden uitgewerkt. Het Beleidsplan Schoon dient door de Gemeenteraad te worden vastgesteld. De verwachting is dat dit plan in september/oktober zal worden voorgelegd aan de Gemeenteraad.
Relevante eerdere besluiten	N.v.t.

Besluit college d.d. 14 mei 2019	1. Het college stelt de opinienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,
-------------------------------------	---

1. Inleiding

De gemeente Haarlem wil een schone(re) stad. Tot op heden is vooral ingezet op het realiseren van *quick wins*, maar voor een structurele aanpak dient een Beleidsplan Schoon te worden vastgesteld. Aan de basis van het beleidsplan ligt een visie. Door deze visie apart vast te stellen wordt draagvlak verkregen voor de verdere uitwerking in een het beleidsplan.

Met schoon worden alle aspecten bedoeld die bijdragen aan de *schoonbeleving* van de openbare buitenruimte. Hoewel zwerfafval een belangrijk aspect hierbij is, blijkt het noodzakelijk de scope te verbreden. In diverse onderzoeken komt naar voren dat ook aspecten als natuurlijke aanslag, graffiti en kapotte verharding bepalend zijn. Het (ecologische) beheer van de buitenruimte heeft dus ook invloed op de schoonbeleving. In de visie (zie bijlage 1) is een aparte paragraaf opgenomen waarin deze bredere scope verder is uitgewerkt.

2. Kernvragen aan de commissie

Het college vraagt de commissie zijn voorkeur uit te spreken voor een van de volgende varianten naar aanleiding van kernvraag 1 (Wil de commissie prestatiemeting op basis van schoonbeleving in de Visie Schoon?):

- De huidige manier van prestatiemeting met behulp van beeldkwaliteit volledig te handhaven,
- Meer invulling te geven aan prestatiemeting op basis van schoonbeleving en de prestatiemeting op basis van beeldkwaliteit terug te brengen tot minimum,
- Geheel over te stappen naar prestatiemeting op basis van schoonbeleving en af te zien van prestatiemeting op basis van schoonbeleving.

Het college vraagt de commissie zijn voorkeur uit te spreken voor een van de volgende varianten naar aanleiding van kernvraag 2 (Wil de commissie een thema toevoegen aan de Visie Schoon?):

- De aanvullende thema's niet op te nemen in de Visie Schoon,
- Het aanvullende thema gedragsbeïnvloeding (A) op te nemen in de Visie Schoon,
- Het aanvullende thema vergeten aspecten (B) met betrekking tot de aspecten ... (welke?) op te nemen in de Visie Schoon,
- Een nieuw aanvullend thema (C) ... (welke?) op te nemen in de Visie Schoon.

Bij de afweging tussen de varianten bij kernvraag 2 kan ook voor een combinatie van b, c en/of d gekozen worden. **Wanneer gekozen wordt voor variant b, c of d dan dient hiervoor budget vrijgemaakt te worden middels herprioritering binnen de huidige bestaande begroting.**

3. Overeenkomsten

Met betrekking tot kernvraag 1 (Wil de commissie prestatiemeting op basis van schoonbeleving in de Visie Schoon?):

Beleidsuitvoering *Alle varianten gaan uit van een beproefde methode voor prestatiemeting*

Beide methoden (beeldkwaliteit en schoonbeleving) worden bij vele vergelijkbare gemeenten in Nederland succesvol toegepast en geven inzicht in de kwaliteit van de reiniging. Op basis van beide methoden kan het beleid worden geëvalueerd.

Financiën *Alle varianten gaan uit van gelijkblijvende kosten*

Door (gedeeltelijk) over te stappen naar een andere manier van prestatiemeting worden de kosten die bespaard worden bij prestatiemeting op beeldkwaliteit ingezet voor prestatiemeting op schoonbeleving. Er is dus geen extra geld noodzakelijk.

Met betrekking tot kernvraag 2 (Wil de commissie een thema toevoegen aan de Visie Schoon?):

Beleidsuitvoering *Alle varianten dragen bij aan het schoon krijgen en houden van de stad*

Door (gedeeltelijk) thema's toe te voegen aan de Visie Schoon wordt de scope vergroot. Echter door de nadruk op die thema's te leggen die het meeste bijdragen aan een schone(re) stad wordt altijd gekozen voor de meest effectieve inzet van middelen. Ook als er geen thema's worden toegevoegd kan het doel (een schonere stad) worden bereikt.

4. Verschillen

Met betrekking tot kernvraag 1 (Wil de commissie prestatiemeting op basis van schoonbeleving in de Visie Schoon?):

Scope *Door schoonbeleving toe te voegen als prestatiemeting wordt mede door bewoners bepaald welke aspecten van schoon relevant zijn*

Door meer nadruk op de schoonbeleving te leggen kan beter de aandacht worden gericht op die aspecten die daadwerkelijk bijdragen aan de tevredenheid van bewoners en bezoekers ten aanzien van een schone(re) stad. Dat kunnen dus ook aspecten zijn die niet zijn opgenomen in de vastgestelde maatlaten voor beeldkwaliteit.

Resultaten *Subjectieve naast objectieve prestatiemeting levert aanvullende inzichten*

Bij het monitoren van de beeldkwaliteit worden het aantal stuks zwerfafval geteld binnen een random gekozen afgezet stuk openbare ruimte. Hoewel dit de meest objectieve wijze van meten is ontstaat er veel discussie over de wijze van interpreteren (*appels met peren vergelijken*).

Bij het monitoren van de schoonbeleving worden bewoners en bezoekers bevraagd over wat zij bepalend vinden voor een schone(re) stad. Door de uitkomsten van deze twee verschillende meetmethoden met elkaar te vergelijken wordt duidelijk op welke aspecten het beste kan worden ingezet om een verbetering te realiseren.

Verantwoording *Een beperkte prestatiemeting op basis van beeldkwaliteit is noodzakelijk voor zwerfafvalvergoeding*

Voor het verkrijgen van de zwerfafvalvergoeding (subsidie uit het Afvalfonds) wordt als voorwaarde gesteld dat er een beperkte monitoring van de beeldkwaliteit wordt uitgevoerd. Ten aanzien van de huidige werkwijze in Haarlem kan de meetfrequentie en het aantal meetlatten flink worden beperkt zonder dat de zwerfafvalvergoeding in gevaar komt.

Met betrekking tot kernvraag 2:

Financiën *Toevoegen van aanvullende thema's maakt herverdeling van gelden noodzakelijk*

Naarmate er meer thema's worden toegevoegd aan de Visie Schoon zullen er meer financiële middelen moeten worden vrijgespeeld. Hierdoor versnippert de aanpak en dit gaat ten koste van de zichtbaarheid van resultaten en leidt tot het bijstellen van de kwaliteitsambitie. Bijvoorbeeld: door de buitengebieden minder vaak schoon te maken kan geld worden vrijgemaakt voor het bestrijden van welvaartsafval.

Uitvoering beleid *Toevoegen van het thema gedragsbeïnvloeding (A) heeft consequenties voor de uitvoering*

Door in te zetten op gedragsbeïnvloeding zullen bewoners via een gedragscampagne aangezet worden geen afval op straat te gooien en hun omgeving schoon te maken/houden. Op de middellange termijn zal dit leiden tot minder snelle vervuiling van de buitenruimte en kan het reinigingsprogramma hierop worden aangepast.

Uitvoering beleid *Toevoegen van vergeten aspecten (thema B) vraagt om aanpassingen in de uitvoering*

Voor de vergeten aspecten dient geïnvesteerd te worden in schoonmaakmiddelen en voertuigen die specifiek hiervoor noodzakelijk zijn. Deze investeringen zullen moeten worden afgewogen tegen de bijdrage die dit levert in de schoonbeleving. Daarnaast gaan deze investeringen ten koste van uitgaven met betrekking tot andere aspecten, omdat er geen extra gelden beschikbaar zijn.

5. Vervolg

Na de terugkoppeling vanuit de commissie wordt de Visie Schoon daar waar nodig aangepast of bijgesteld. Vervolgens wordt een inspiratiesessie georganiseerd waarbij de nieuwe wegen worden verkend. In de bijhorende workshop, waarbij alle betrokkenen (waaronder Spaarnelanden en NME) zijn uitgenodigd om deel te nemen, wordt de uitwerking van de visie verkend. Mede aan de hand van de workshopuitkomsten wordt het beleidsplan geschreven en een bijhorende begroting opgesteld. Dit Beleidsplan Schoon wordt ter vaststelling voorgelegd aan het College en vervolgens aan de Gemeenteraad. De verwachting is dat dit in het najaar zal kunnen plaatsvinden.

6. Bijlagen

Bijlage 1: Visie Schoon

Bijlage 2: Aanpak zwerfafval 2018